

לא כהמלה הילנה. ואף כסוף הילנה נשים הולכות כסוף ויתן דעתו עליהם: וכשהוא מספר. כשהוא משמש מטמו: מגלה טעם ומכסה טעם. כפרק מי שממו (ברכות דף כג:) אמרין שהתירו (לה) לנשים לגלות טפחיים לקטרים והוא היה מגלה טעם מאותן טפחיים ומכסה טעם כלומר וטעם שני

שאלר מכוסה: כמי ששפא שד. שהיה ממנה כלדס הנטרד מחמת שד שבוטה. אלמא מספר היה בשעת משמיש: הא כמילי דהשמיש. שרי קרי לנרומה: דמליני כמלאכי השרי. שהן מליניני ונדלגין משאר בני אדם כמלאכי השרת כדלמרינן כהגדהו) מלמד שהיו ישראל מליניני עס כלומר שהיו עס דפני עלמן ולא נמערבו כנמרים: סמורה הסירק. דכתיב כי יקח איש אשהו) היא לקומה לו לעשות בה כל חפזו. וככז הרמב"ם ז"ל בפרק כ"א מהא"כ (הל"ט ו) ונלמד שלא יוצא שו"ל: מ"ש מן בנייהא. דג שנתלו או שנקלו כדלנו: אל ישסה אדם כזום זה. ששעשה שזקק עם אשהו לא יתן עינו בנשה אחרת אפי' היא אשהו המורדים והפושטים כי. אלו בני תשע מדות שלפי שיש לך עברה זליכתן הוו מורדין ופושטין: על אימה. לשון יראה שטמיל אימה בני אשהו להוקק לה שאל כדלנו וממוך קין אף בני הגומים לפי שנהג שאל כשורה כדלרשין כפרק המוצא תפילין) ואך כדלגיס חוטא ומשלי יט): בני אנוסה. גריע טפי מבני אימה דבני אימה לא היו אעיקס ממש ואתוסה מיירי כשאוסה לגמרי וממוך ששני אלו קרויני להיות זה כזה חשיב להו כחד דהא רבי לוי אמר תשע מדות ששנאה אמה מוצא עתך: בני שנואה. אשה אחרת: בני נדוי. שזה עליה כשהוא מתורה: בני סמורה. שזה על אמה מנשוי וכספור שהיא לרמה: בני מריבה. שזה עליה שנואה אלא שהיה מריבה זנייה לפי שעה: בני סכרוס. שמתוך סכרוסו אינו נותן דעתו על אשתו: בני גרושס הלכ. שגמר כלבו לגרשה: בני ערבוביא. שצלו עליה כמה בני אדם: בני הלופס. שמשעה פניה להיות מוצעתו כפה: כל אדם שאשתו סובעטו. כללה שילאה לפני יעקב ואמרה לו אלי תבא) ואל ממנה יששכר דכתיב ומנני יששכר יודעי זנייה לעמים: דמריא ארזוי:

א ו מ"י פ"ד מהל"ב
ב מ"י פ"ד מהל"ב
ג מ"י פ"ד מהל"ב
ד מ"י פ"ד מהל"ב
ה מ"י פ"ד מהל"ב
ו מ"י פ"ד מהל"ב
ז מ"י פ"ד מהל"ב
ח מ"י פ"ד מהל"ב
ט מ"י פ"ד מהל"ב
י מ"י פ"ד מהל"ב

מוסף רש"י

וברותי. לכן כריה
החשקל ב' דוח. בני
אימה. בני אמה.
הוא. בני מריבה.
שקף עם אשתו מעד וית
שאל אימה שמה מורה
שש. נבונים. מיניס דבר
תש. דבר. יעורונו ק.
ורבים יששכר כו. לזה
מננה את יעקב לנדר
מנה וממנה אל מנה כי
שכר כדמרינו וכו' וכו'.
הדרן עלך ואלו מותרין

פירוש הרא"ש

בני יעקב ביתר. כלל
מיוס: כלה כפס וסבה
מח. בני שמה ואל
ימנה על שני אי נמי אלל
יכנס קרויני כפר דנמנה
דקן סקן (כדלשמו כפ"ק)
רימות הלכס א: ונפאז
בני באן ירד מפורות.
שמשחה כשהא אחרת
שעטת שמשית קרויני
הניס לגד ממדות ומתוך
שאינו שמש אלל כתיבה
יל כקלות רשע אין כלבו
התשמה אחרת: כפ"ק
מחשבה שרי הלכות
ז"ל אשתו: דכתיב כפ"ק
רשית. חורה ומתנות
יערוין וקדושים משאר
המן העס כקדושת מלאכי
השמי: קיבתי לו שחון
הצב: שמשע עמה קל
דרכה: מן בנייהא. דג
שאלו לל שנק ומנסל
שני לנתי: ובריתו ככל
זששכר וגו' לכן כריה

א לכן ונרא אחרס כמרוסוס: בני אמה. שמה שמתורת גריעה מניית לפי שהוגלה להיות שנופה כמה: בני שנואה. אפי' שחן כלבו לגרשה: בני נדוי. אם הוא או הוא מורדין ואסורים כשמשום הפטו והיה נמי אלל אלה ממה יכל מילתא) דכתיב קט: בני אחרת. מלפני לו נשמיס כסטר לנל על ו והוא אחרת: בני מריבה. שמתקוטטו יחד יכל עליה קחם שיום טעם הארץ שמה ויעלל ואלו מתחין עד שמתפסים: בני שברית. אם הוא או הוא סבורין ואין כוננס שלמה וכלל דעת נפס לא טוני: בני גרושת רב. יאף אם אינו שנואה כי מתוך שעתו לגרשה מהרה על אחרת: ארבעה נדרים התירו הכפיים. כליה מפריס ממתניו: קונס שאיני פוחת יך מן השעי. כלומר קונס כלי על אפי פוחת לך מן הסלע:

אינו מספר. אינו משמש: מגלה עתה. מנצנה: ומכסה. אינו טעם מנכד וכן עושה עד שיכל עליה: ודומה כמי ששפא שד. שזה עלי כזה ודומה כמי ששד כפלו. ואית דלמרי שמתחקה כולו כאלס שמתפחד מן השד: דמליני. שעטופיס כליית: בנייהא. דג שיכול לאלכו כמו שילנה: בני אפס"ס

משגפ"ס. קיימן הוא: שנואה. שכלו על אחרת בשעת משמיש. ואמרו כשהו וכל כך שנואה אלל כמות בעלמא הוא: בני נדוי. שהבעל צנדיו וזה עליה ומתעברת הימנו: בני סמורה. שיש לו צ' נשים וכספור לנל על ו כל וזה על אחרת. ל"א בני סמורה שהוא סבור לנל על אשה אחרת ומלמלל שהיא אשמו וקרויני לממדות שהרי נמקוין לנלוף: בני מריבה. שמשמש כמריבה: בני סכרוס. שמשמש כסכרוס דניאטו לאו זנייה שגורה אלל כתיבה וזות היא שאין מתכוון אלל לעשות בעלמא: בני ערבוביא. שזה על אשה אמה צן הנשים ואין ידוע על איו מהן צל. ל"א שצלו עליה הנשים הרבה ואין ידוע מן מי הוא. ל"א בני ערבוביא ספק מן תשעה לראשון או מן שבעה לאחרון: יששכר חמור גרס. חמור גרס ליששכר שגולד. אותו חמור שהיה יעקב רוכב שפנה לאלל לה: דמריא ארזוי. אינה מוצעת כפה אלל דמריא קמיה מראה לו מתוך דרכיה כגון לזה דמהיה נפקי בני מעליא:

הדרן עלך ואלו מותרין

ארבעה נדרים הסירו חכמים. כלל
שוס שאלה: נדרי וירויין
כו' מן הסלע. שהוא ארבע דיניין:
וסלה. הקונה אומר שאינו מוסף
לו על שקל שהוא שני דיניין:
אימה בני אנוסה בני שנואה בני נדוי בני סמורה בני מריבה בני שכרות בני גרושת הלב בני ערבוביא בני חצופה אינו והואמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יוניתן כל אדם שאשתו תובעתו הויין לו בניס שאפילו כדורו של משה רבינו לא היו כמותם שנאמר רבו לכם אנשים חכמים ונבונים וכתוב ואת ראשי שבטיכם ולא כתיב נבונים וכתוב יששכר חמור גרס וכתוב יששכר יודעי בינה לעתים והוא דמריא ארזוי:

הדרן עלך ואלו מותרין

ארבעה נדרים התירו חכמים נדרי ורויין ונדרי הבאי ונדרי שגנות ונדרי אונסין נדרי כניד כניד היה מוכר חפץ ואמר קונם שאיני פוחת לך מן הסלע והלה אומר קונם שאיני מוסף לך על השקל שניהם

הדרן עלך ואלו מותרין
ארבעה נדרים התירו חכמים נדרים הבאי ונדרי שגנות ונדרי אונסין נדרי כניד כניד היה מוכר חפץ ואמר קונם שאיני פוחת לך מן הסלע והלה אומר קונם שאיני מוסף לך על השקל שניהם

טעמא דלא פריך כגמרא והא נדרים שגנל כדפריך לקמן אנדרי אונסין משום דבעינן פיו וכלו שון ונדרי וירויין שרין מהאי טעמא: נדרי הבאי. נומא ונכאי לנן אחרת:

- א ועי' פשטי' קדושת עב.
ב ד"ה דומים למלכא הדרין.
ג ז"ל שמיין יעריין.
ד יערוין ק' ד' ס"י
ה יתקן. ה' מיר יא: (שבעות
ו אחר עיין כמניין
זכרסמ כ: אמת לנ"ל לו
ח אלא סמ וספרי
ט ס"י ס' ה' ה' ודברים
י ס"י ויערוין ק'.
יא ונלמלל לו.

תורה אור השלם

- 1. וקיה לכס לציפת
וראיתם אתו ובריתם
את כל מצותי ויעשיתם
אתם ולא תהיו אחר
לכבסם ואחרי עינים
אשר אתם תיש
אחריהם:
כמברר לו ט
2. וירדתי כמס המדרים
והפושעים בי מארץ
מבורכה אצווא אותם
ואל אדמת ישראל לא
יבוא ודעתם כי אני י'
יהוה קאל כ לה
3. רבו לכם אנשים
חכמים ונבונים ויעים
לשביבים ואשים
בראשיכם: דברים א י'
4. ואתק את ראשי
שבטיכם אנשים חכמים
ודעים ואחן אתם
ראשים עליכם שרי
אלפים ושור מאות ושור
תמישים ושיר עשרת
ושטרם לשביבים:
דברים א ט
5. יששכר חמור גרס
רצן מן המשתקט:
כראשית פט ד'
6. ומנני יששכר יודעי
בינה לעתים לדעת מה
יעשה ישראל ראשיכם
קמתי וכל אדמה על
פיהם:
דבר הויס א יכ לג

גליון הש"ס

ה"ג היה רשמי
כ"י מצויינים ונכילים.
עי' קדושת עב ע"א
נכ"י ד"ה דומים:
בהרא"ש ד"ה קיבתי לו
שולחן ששמש עמה של
כריבה. עיין יעמות דף ל'
ע"כ דמיה וכל מעשה:

תוספות

ארבעה נדרים. עד הסלע
אינו כניעו האסורין
וכניעו המתירים מתחסי
כדבר הנדור ומתחסי
כדבר המותר וספא מירי
נדרים דלפי' רהוילס
מפיו נלשן שאל נדר אפילו
הכי מותרין וטעמא הו
משום דבעינן פיו ולנו שון
ואן סדיי דלא שוי פיו
ילי כסדי ד נדרים אינו
שון ונדרי וירויין שרין

לגרסה מהרה על אחרת: